

Toiminnalliset ohjeet 2017

Uudet ja päivitetyt asiat

Päivätty 9.3.2017

Astui voimaan 24.3.2017

Laskuvarjotoimikunta

Timo Kokkonen

YLEISTÄ

- On huomioitu muuttunut määräsympäristö (NCO.SPEC), viranomaisen (Trafi) suositukset, valmistajan suositukset, LT:n turvallisuustiedote 2.6.2014, Laskuvarjohyppääjän opas
- Lisäksi saatua palautetta on huomioitu
 - Novahyppymestarit, hyppymestarikouluttajat, KP:t, aktiivit
 - Esim. Turpaboogeissa ”huutoäänestettiin” joistakin asioista
 - Erityisesti loppiaisena 2017 Utissa pidetyn NCO-seminaarin ryhmätöiden ideat on viety ohjeistukseen
 - Turvallisuusilmoitus, päälentäjä, turvallisuusryhmä, yms.

YLEISTÄ

- Korjattu ”itsestään selvyyksiä”
 - KTK:ta ei enää ole
 - Tarkistettu linkkien toimivuus ja päivitetty tarvittaessa
 - Määräys GEN M1 => Ohjeeksi GEN T1
 - Päivämäärät ja versiot, kuten vaikkapa ilmailulaki
 - Poistettu epämääräisyyksiä, kuten vaikkapa, jos ei tarkoiteta THM:ää, niin se oikeasti kerrotaan; tai jos riittää kouluttaja (VPK)
 - Sanamuotoja uusittu (idea ei ole muuttunut)
- Lyhenteitä selitetty, kuten vaikkapa FAI
- Lyhenteitä lisätty (KP, AKP, jne.)

YLEISTÄ

- Yhdenmukaistettu sanamuotoja esim. Kalusto-ohjeen kanssa, [Laskuvarjokaluston huolto-ohje](#) (18.11.2015)
- Lisätty ”nykyaikaa”, esim. että **sähköisesti** luettavaksi tarjolla olevat esim. määräykset yms. ovat OK
- Ulkoasua pyritty selkeyttämään
 - Näytöshyppyohe on kohta 4, lomakkeet suoran ”käytettävässä” muodossa, yms.

VIILAUKSIA JA TARKENNUKSIA

- Laskuvarjohyppääjän A-lisenssin vaatimusten täyttymisen toteaa kyseisen koulutusorganisaation koulutuspäällikkö, **PL- tai novahyppymestari**
- SIL myöntää laskuvarjohyppääjän A-lisenssin [Laskuvarjolisenssi- ja kouluttajakelpoisuus-hakemuksen](#) perusteella
- Terveystilavakuutus on uusittava, mikäli hyppääjän terveydentilassa tapahtuu olennainen muutos tai **hyppääjän täytettyä 50 vuotta ja sen jälkeen viiden vuoden välein**
- 60 vuotta täyttäneeltä hyppääjältä vaaditaan terveydentilavakuutuksen yhteydessä lääkärintodistus, **jotka molemmat vaaditaan sen jälkeen viiden vuoden välein**

TURVALLISUUSTIEDOTTEESSA 2.6.2014

MAINITUT ASIAT

- **Liitopuvun** käyttö edellyttää D-lisenssiä. Myös **A-, B- ja C-lisenssihyppääjä** voi käyttää liitopukua, mikäli hänellä on SIL:n nimeämän tai valmistajan hyväksymän liitopukukouluttajan antama koulutustodistus. Liitopuvulla hypättäessä on noudatettava liitopukuvalmistajan asettamia pukukohtaisia kokemussuosituksia
- Vastaavasti A-lisenssin haltijan **OIKEUKSIIN lisätty:**
 - Hän saa myös hypätä liitopukuhyppäjä, mikäli hänellä on SIL:n nimeämän tai valmistajan hyväksymän liitopukukouluttajan antama koulutustodistus ja noudattaa liitopukuvalmistajan asettamia pukukohtaisia kokemussuosituksia
 - Samat oikeudet ovat automaattisesti lisensseillä B ja C
 - B-lisenssin haltijalla on samat oikeudet kuin A-lisenssihyppäjällä. Lisäksi B-lisenssihyppääjä saa...

TURVALLISUUSTIEDOTTEESSA 2.6.2014 MAINITUT ASIAT + selkeytyksiä

- PL-hyppymestarina toimiminen edellyttää, että:
 - henkilöllä on voimassa oleva C- tai D-lisenssi
 - hän on suorittanut PL-hyppymestarikokeen, joka on voimassa 24 kuukautta
 - hän on kelpoisuutta **1. kertaa hakiessaan tehnyt vähintään koulutusohjelman mukaiset suoritukset**
 - kelpoisuutta **uusittaessa** PL-hyppymestarin tulee olla toiminut kouluttajana **teoria- ja käytännön harjoituksissa** ainakin yhdellä **PL-alkeiskurssilla** vuosittain sekä pudottanut itsenäisesti viimeisten 12 kuukauden aikana vähintään 10 oppilasta, **joista vähintään viisi tulee olla PL-pudotusta [lisäys]**
- Vastaavia selkeytyksiä on tehty myös VPK:lle, NHM:lle ja THM:lle

TURVALLISUUSTIEDOTTEESSA 2.6.2014 MAINITUT ASIAT

- **POKANVANHINTA käsittelevä kohta ON MUODOSSA:** Jokaisella hyppylennolla edellytetään olevan konekuormasta vastaava, vähintään A-lisenssihyppääjä, jota kutsutaan pokanvanhimmaksi. Pokanvanhin vastaa pokansa toiminnasta kokonaisuudessaan
- **VANHASTA POISTETTU:** ~~Oppilaita pudottava hyppymestari tai vapaapudotuskouluttaja toimii pokanvanhimpana. Mikäli kouluttaja poistuu koneesta ennen viimeistä linjaa, tulee pokaan olla nimetty pokanvanhin myös hyppylennon loppuajaksi~~

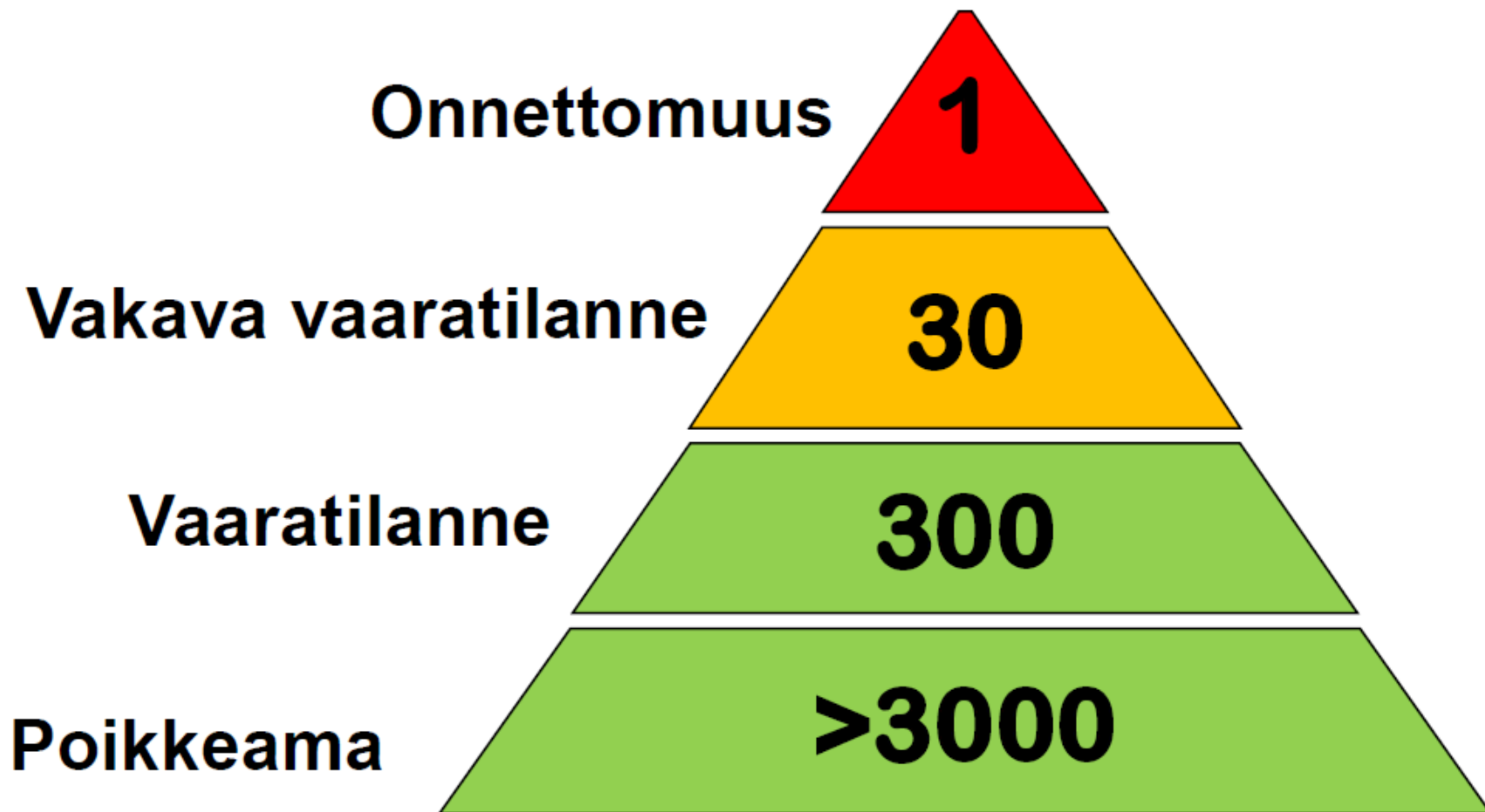

ENNAKOIVA RISKINHALLINTA

- Ennakoivan riskienhallinnan tärkein tavoite on tunnistaa ja poistaa turvallisuusuhat ennen niiden toteutumista
- Vaaratekijöitä voi hallita vain, jos niistä tiedetään
- Turvallisuusilmoitusjärjestelmän kautta voidaan tunnistaa piilevät tilanteet tai olosuhteet, jotka voivat vaarantaa hyppy- tai lentoturvallisuutta
- Tämän takia on tärkeää ilmoittaa vähäpätöisiltäkin tuntuvat tapaukset (= poikkeamat), sillä niiden summa voi pelastaa sinun itsesi tai jonkun toisen hengen

ENNAKOIVA RISKINHALLINTA

Onnettomuus on usein useiden tekijöiden summa ja vain jäävuoren huippu. Lähde: Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi (2012).

VAARATILANTEESTA ILMOITTAMINEN - Laskuvarjohyppääjän oppaasta

- Sähköinen lomake jakautuu kahteen pääluokkaan: laskuvarjohyppytoiminnassa tai hyppylentotoiminnassa sattuneet tapaukset
- Laskuvarjohyppytoiminnassa sattuneet tapaukset alkavat kevyemmällä, nopeasti täytettävällä osuudella, jota voidaan kutsua ”**poikkeamailmoitukseksi hyppytoiminnassa**”
 - Esimerkiksi jos laskeudut maialueen ulkopuolelle
 - Myös jos vaikkapa sinulla on ollut avauksen jälkeen runsaasti kierrettä päävarjosi punoksissa, mutta saat ne avattua ennen 600 m
 - Eli tietyllä tavalla pääsit ”säikähdyksellä” (eli et loukannut itseäsi tai varavarjoa ei tarvinnut käyttää)

VAARATILANTEESTA ILMOITTAMINEN

- Jos laskuvarjohyppytoiminnan yhteydessä sattuu sellainen vaaratilanne, jossa hyppääjän tai ilmaliikenteen turvallisuus on ollut uhattuna, on tapahtuneesta viipymättä tehtävä kirjallinen selonteko (**Turvallisuusilmoitus**) SIL:lle (sähköinen lomake: turvallisuusilmoitus.laskuvarjotoimikunta.fi). Tapauksia, joista ilmoitus on aina tehtävä, ovat mm. seuraavat: **[järjestys on muuttunut]**
 - Kaikki tapaukset, jotka ovat turvallisuutta vaarantavia tai joista olisi voinut kehittyä vaaratilanne
 - Kaikki tapaukset, joissa varjon toiminta on ollut epänormaali (vajaatoiminta)
 - Kaikki hyyt, joissa on käytetty varavarjoa
 - Kaikki tapaukset, joissa on sattunut lääkäri- tai sairaalahoitoon johtaneita loukkaantumisia

VAARATILANTEESTA ILMOITTAMINEN - Laskuvarjohyppääjän oppaasta

- Eli periaatteessa luettelon kahden ensimmäisen kohdan tapaukset ovat näitä ”hyppytoiminnan poikkeamia”
 - Myös esimerkiksi kovahko alastulo ilman lääkärin hoitoa vaativaa loukkaantumista olisi tällainen tapaus
- Sitten jos on käytetty varavarjoa tai on loukkaannuttu lääkäri- tai sairaalahoitoa vaativasti, niin lomake kyselee tietoja monipuolisemmin (perinteinen vaaratilanneilmoitus)
- Poikkeamahavaintoilmoituksen hyppylentotoiminnassa voivat tehdä myös hyppääjät, mutta se puoli on pääsääntöisesti suunniteltu hyppylentäjille
- Uudet, tässä kuvatut sähköiset lomakkeet otetaan käyttöön erillisillä ilmoituksilla kauden 2017 aikana

VAARATILANTEESTA ILMOITTAMINEN

- Ilmoitus on laadittava **mahdollisimman pian** tapahtuman jälkeen. Tämä ilmoitus ei kuitenkaan vapauta tekemästä ilmoitusta **ilmailun onnettomuuksista, vakavista vaaratilanteista ja poikkeamista ilmailuohjeen [GEN T1-4](#) mukaisesti**
- Ilmoitus tehdään **sähköisellä SIL:n lomakkeella *Turvallisuusilmoitus laskuvarjohyppytoiminnassa***
- Oppilaskoulutushyppyillä sattuneista vaaratilanteista tekee ilmoituksen vastaava kouluttaja tai kyseisen koulutusorganisaation koulutuspäällikkö
- Muilla hyppyillä sattuneista vaaratilanteista tekee ilmoituksen ensisijaisesti asianomainen hyppääjä itse
- Sen voi tehdä myös organisaation turvallisuuspäällikkö

VAARATILANTEESTA ILMOITTAMINEN

- Tarpeen vaatiessa ilmoituksen voivat tehdä myös muut kuin edellä mainitut henkilöt
- Ilmoituksen tekemisestä lähtee sähköposti-ilmoitus organisaation määrittämille henkilöille, joita ovat ainakin turvallisuuspäällikkö
- Ilmoituksen tarkoituksena on saattaa SIL:n, organisaation ja alan harrastajien tietoon turvallisuutta vaarantaneet tapaukset. Tietojen saanti turvallisuutta vaarantaneista tapauksista auttaa osaltaan parannusten aikaansaamista varusteissa, menetelmissä ja koulutuksessa
- Toiminnasta onnettomuustilanteessa on kerrottu ilmailuohjeessa **GEN T1-4** ja SIL:n ohjeessa [Kriisiviestintäohje ja toiminta onnettomuustilanteessa](#)

TURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ (TP)

- Turvallisuuspäällikkö valvoo organisaatiossa hyppyturvallisuutta
- Hän valvoo, että itsenäisten hyppääjien hyppytoiminnassa noudatetaan ilmailumääräyksiä ja voimassa olevia SIL:n ohjeita
- Turvallisuuspäällikkö valvoo, että laskuvarjohyppytoiminnassa sattuneet vaaratilanteet ilmoitetaan viipymättä SIL:lle (**Turvallisuusilmoitus**)
- Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla (**TP:n kansio tai vastaava**)

TURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ

- Turvallisuuspäällikkö toimii yhteistyössä muun organisaation kanssa hyppyturvallisuuteen liittyvissä asioissa
- **Organisaation suositellaan muodostavan turvallisuusryhmän, johon kuuluvat turvallisuuspäällikön lisäksi esimerkiksi koulutuspäällikkö, puheenjohtaja, päälentäjä ja eri kokemuksella olevia hyppääjiä**

TURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ

- Turvallisuuspäällikön oikeudet ja velvollisuuden on organisaation annettava kirjallisen ohjeen muodossa
 - Ohje voi olla yhdistetty esimerkiksi lento- ja/tai hyppytoimintaa koskevaan ohjeeseen tai vastaavaan
- Turvallisuuspäällikkö voi kieltää hyppäämisen henkilöltä, joka ei noudata hyppytoimintaan liittyviä ohjeita ja määräyksiä
- Turvallisuuspäälliköllä on oltava toiminnan laajuuden huomioon ottaen riittävät tiedot laskuvarjohyppytoiminnasta ja sen turvallisuudenhallinnasta
- *Tällaista selvennystä ja ”selkänöjaa” haluttiin NCO-palaverissa ohjeisiin*

HYPYT YLI 4000 METRISTÄ

- **ENNEN:** *Yli 4000 metrin korkeudessa lennettäessä edellytetään, että paineistamattomassa ilma-aluksessa hyppääjien käytössä on happilaitteet. Yli 6000 metrin korkeudessa jokaisen hyppääjän on käytettävä happilaitteita paineistamattomassa lentokoneessa sekä hypyn aikana.*
- **NCO:** Hyppytoiminnassa **tehtäväasiantuntijoiden (= hyppääjien) ja muiden miehistön jäsenten** ei tarvitse käyttää lisähapetta, kun painekorkeus on
 - yli 13 000 jalkaa (3962 m) enintään kuuden (6) minuutin ajan
 - yli 15 000 jalkaa (4572 m) enintään kolmen (3) minuutin ajan
 - Huom. lentäjällä periaatteessa tiukemmat säännöt (ks. Simon esitys)

HYPYT PAINEKORKEUDEN YLITTÄESSÄ 13 000 JALKAA

- Hyppytoiminnassa hyppääjien tulee käyttää ilma-aluksessa lisähappea, kun painekorkeus on (NCO.SPEC.PAR.115)
 - yli 13 000 jalkaa yli kuuden minuutin ajan tai
 - yli 15 000 jalkaa yli kolmen minuutin ajan
- Jos lisähappea joudutaan käyttämään, suositellaan hyppykäyttöön hyväksyttyä varavarjon automaattilaukaisinta

KEVENNYKSIÄ VAATIMUKSIIN

- **POISTETTIIN lause itsenäisen hyppääjän varusteista:** Korkeusmittaria, jossa on ainoastaan digitaalinen numeronäyttö, ei sallita ainoaksi visuaaliseksi mittariksi A- ja B-lisenssihyppääjille
- **AIKAISEMMIN:** ... (esim. skysurf-lauta, tuubi, savut), hyppääjältä edellytetään **D-lisenssiä**
- **NYT:** ... (esim. tuubi tai savujuovalaitte), hyppääjältä edellytetään **[vähintään] C-lisenssiä**
- Lautahyppääminen vaatii **joko C-lisenssin ja koulutuspäällikölle tai hänen valtuuttamalleen henkilölle annettavat käytännön taitonäytteet**, joilla osoitetaan, että omataan lautahyppäämiseen tarvittavat perustaidot tai D-lisenssin

KEVENNYKSIÄ VAATIMUKSIIN

- **THM:n voimassaolo ennen:** hän on kelpoisuutta haettaessa tai uusittaessa hypännyt viimeisen 12 kuukauden aikana vähintään **25** tandemhyppyä
- **NYT:** hän on kelpoisuutta 1. kertaa hakiessaan tehnyt vähintään koulutusohjelman mukaiset suoritukset ja uusittaessa hypännyt viimeisen 12 kuukauden aikana vähintään **15** tandemhyppyä
 - **OOPEE:** USPA vaatii 15 tandemia/ vuosi uusimiseen, Strongilla on tuo 30/90 päivän sääntö alle ja yli 500 tandemia hypänneille, UPT edellyttää 25 tandemia/v, paitsi jos on USPA T/I riittää 15, lisäksi UPT:lla oma 90 päivän sääntö. Mutta meillä Suomessa siis nyt USPA yhtenevä 15 /v + jatkuvassa toiminnassa valmistajan säännöt.

KEVENNYKSIÄ VAATIMUKSIIN

- **THM:n oikeudet ennen:** hän on suorittanut vähintään 50 laskuvarjohyppyä viimeksi kuluneiden **6** kuukauden aikana, joista vähintään 25 tulee olla tandemhyppyjä
- **NYT:** hän on suorittanut vähintään 50 laskuvarjohyppyä viimeksi kuluneiden **12** kuukauden aikana, joista vähintään 25 tulee olla tandemhyppyjä
- **Kouluttajien suostumusta ei tarvitse enää ottaa** (saa toki, jos organisaatio niin haluaa); Ks. myös kalvo 30

KEVENNYKSIÄ VAATIMUKSIIN

- **NHM:n voimassaolo ennen:** Mikäli edellisestä novatasokoulutushypystä on aikaa yli kuusi kuukautta, hänen on hypättävä vähintään **kolme harjoitushyppyä** toisen novahyppymestarin kanssa. Mikäli novatasokoulutushyppyjä ei ole riittävästi tai edellisestä novatasokoulutushypystä on aikaa yli 12 kuukautta, hänen on hypättävä ~~SIL:n~~ novahyppymestarikouluttajan ~~valvonnassa~~ tämän määräämät suoritukset.
- **NYT:** Mikäli edellisestä novatasokoulutushypystä on aikaa yli kuusi kuukautta, hänen on hypättävä vähintään **yksi harjoitushyppy** toisen novahyppymestarin kanssa noudattaen erillistä harjoitushyppyohjelmaa. Mikäli novatasokoulutushyppyjä ei ole riittävästi tai edellisestä novatasokoulutushypystä on aikaa yli 12 kuukautta, hänen on hypättävä **novahyppymestarikouluttajan määräämät suoritukset**.

LISÄYKSIÄ/TIUKENNUKSIA

■ Kamerahyppäminen

- Tandemhyppyllä hyppymestari saa käyttää käsikameraa, jos hänellä on vähintään 200 tandemhyppyn kokemus

- Lisäksi **koulutustodistuksen oikeuttamaan itsenäiseen hyppäämiseen edellytetään**, että hyppääjä on viimeisen 12 kuukauden aikana hypännyt vähintään 10 itseaukaisuhyppyä. Puuttuvat hyppyt on suoritettava **kouluttajan** valvonnassa.

- **VRT:** Lisenssiä ensimmäistä kertaa **haettaessa ja uusittaessa edellytetään**, että hyppääjä on viimeisen 12 kuukauden aikana hypännyt vähintään 10 itseaukaisuhyppyä. Puuttuvat hyppyt on suoritettava kouluttajan valvonnassa.

LISÄYKSIÄ/TIUKENNUKSIA

- Laskuvarjohyppääjän A-lisenssin (B ja C myös) vaatimusten täyttymisen toteaa kyseisen koulutusorganisaation koulutuspäällikkö, **PL- tai novahyppymestari**
 - **El siis enää riitä THM:n nimmari**
- Kelpoisuutta uusittaessa **PL-hyppymestarin** tulee olla toiminut kouluttajana **teoria- ja käytännön harjoituksissa** ainakin yhdellä PL-alkeiskurssilla vuosittain sekä pudottanut itsenäisesti viimeisten 12 kuukauden aikana vähintään 10 oppilasta, **joita vähintään viisi tulee olla PL-pudotusta**

LISÄYKSIÄ/TIUKENNUKSIA

- Kelpoisuutta uusittaessa **novahyppymestarin** tulee olla toiminut kouluttajana **teoria- ja käytännön harjoituksissa** ainakin yhdellä nova-alkeiskurssilla vuosittain sekä hypännyt vähintään 15 novatasokoulutushyppyä viimeisen 12 kuukauden aikana

LISÄYKSIÄ

■ Päälentäjä

– Hyppylentotoimintaa harjoittavassa organisaatiossa **suositellaan** olevan erikseen nimetty päälentäjä.

Päälentäjän toimenkuvaan kuuluvat esimerkiksi:

- Toimii yhteistyössä muun organisaation kanssa hyppylentoturvallisuuteen liittyvissä asioissa.
- Vastaa organisaation hyppylentotoimintaa koskevien ohjeiden ja määräysten hallinnoinnista, ylläpitämisestä ja kehittämisestä.
- Laatii hyppylentotoiminnassa käytettävät vakio toimintamenetelmät ja päivittää niitä tarvittaessa.
- Määrittää hyppylentotoiminnan koulutusvaatimukset.
- Järjestää hyppylentotoiminnan vaaratekijöiden tunnistamisen, riskien analysoinnin ja niiden hallinnan sekä valvoo riskien lieventämistoimenpiteiden toteutumisen.
- Pitää yllä luetteloja organisaation hyppylentotoimintaan hyväksytyistä lentäjistä ja heidän kelpoisuuksistaan.
- Antaa neuvoja hyppylentotoimintaan liittyvissä asioissa.

LISÄYKSIÄ/TARKENNUKSI

■ Koulutusilmoitus

- Käytettävät koulutusmuodot ja niiden koulutuksessa käytettävät koulutusohjelmat **hyväksymispäivämäärineen**
- Mahdollinen **päälentäjä**

- *Jokaisen kerhon pitää siis tehdä uusi koulutusilmoitus, koska KO:t ovat muuttuneet*
 - *Sekä mahdollisen päälentäjän tiedot*

- *Lisäksi saadaan nyt päivitettyä kerhojen organisaation vastuuhenkilöiden yhteystiedot (sähköpostiosoite erityisesti)*

LISÄYKSIÄ/TARKENNUKSIA

■ Koulutusorganisaatio

– Koulutusorganisaation **vastuuhenkilöiden** (KP, TP, KAP sekä mahdolliset AKP ja päälentäjä) **on annettava organisaatiolle kirjalliset suostumukset tehtäviinsä**

- *Kouluttava organisaatio ei ole sama kuin koulutusorganisaation, joka on alun määritelmien mukaan: **Koulutusorganisaatiolla** tarkoitetaan laskuvarjohyppyorganisaatiota, joka on tehnyt Suomen Ilmailuliitto ry:lle koulutusilmoituksen*
- *”Päälliköillä” on vastuuta muutenkin kuin vain toimimalla omassa tehtävässään (kuten kouluttajat), ja kerhon kannattaa varmistaa, että ovat suostuneet toimiaan. Jos suostumukset ovat olemassa, ei niitä tarvitse uusia. Ks. lisätietoja: [Ohje](#) (9.3.2017) ja [Ohje](#) (9.3.2017) SEKÄ [Suostumuslomake](#) (9.3.2017)*

LISÄYKSIÄ/TARKENNUKSIA

■ Kalustopäällikkö (KAP)

- Kalustopäällikkö pitää ajan tasalla olevaa luetteloa hyväksymistään, organisaatiossa toimivista kalustohenkilöistä ja heidän kalustokelpoisuuksistaan
- Koulutuskäytössä olevien päävarjojen pakkaus ja pakkaustarkastukset on tehtävä kalustopäällikön kirjallisesti hyväksymän pakkausohjeen mukaisesti
- Pakkausohjeessa mahdollisesti esitetty pakkolaukaisujärjestelmän varmistusjärjestelmä tulee olla kalustopäällikön hyväksymä
 - *Eivät sinänsä ole uusia, vaan ”koulutusta koskevat” ja jotka organisaation on syytä muistaa on poimittu:*
[Laskuvarjokaluston huolto-ohje \(18.11.2015\)](#)

LISÄYKSIÄ/TARKENNUKSIA

■ Vakuutusturvasta ilmoittaminen

- Koulutettaville on annettava kirjallisesti tieto koulutusta koskevistä, koulutuksen aikana voimassa olevista vakuutuksista
- Jos kerholla ei ole oppilaalle hyppytoiminnassa sattuvia vahinkoja korvaavaa vakuutusta, on vakuutuksen hankkimista suositeltava kirjallisesti
 - *Tämä oli aikaisemmin mainittu KO I:ssä*

■ Organisaation omavalvonta

- Koulutusorganisaation on tehtävä omavalvonta ja raportoitava SIL:lle kerran kahdessa vuodessa, mutta sen tekemistä suositellaan vuosittain
- Lisätietoa omavalvonnasta on *Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilla*

NÄYTÖSHYPPYOHJEESTA

- **Savupanokset (savujuovalaitte)**
 - Savupanoksien eli savujuovalaitteiden täytyy olla valmistettuja laskuvarjohypyillä käytettäväksi (NCO.SPEC.PAR.120 Vaarallisten aineiden pudottaminen).
- Pieniä ajantasaistuksia sanamuodoissa yms.
- Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset (9.3.2017)
 - Muutokset verrattuna edellisiin (20.4.2014) ohjeisiin

